

นอกจากกระบวนการลงทุนแล้ว ธปท. พิจารณาปัจจัยด้าน ESG ในกระบวนการคัดเลือกและประเมินคู่ค้าหรือผู้จัดการ
ทุนภายนอกด้วย โดยนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงด้านชื่อเสียงต่อ ธปท. แล้วยังเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้ร่วมตลาดทราบถึง
จุดยืนของ ธปท. ในการทำงานด้านความยั่งยืนด้วย

BOX 10

สปท. กับเส้นทางการเปลี่ยนผ่าน สู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม :

Transition Path to Environmental Sustainability

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งจาก
ภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ไปจนถึงนโยบายปรับตัวด้าน
สิ่งแวดล้อมของทางการในประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย
ซึ่งได้ประกาศเป้าหมายการบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอน
(Carbon neutrality) ภายในปี 2593 (ค.ศ. 2050)
และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์
(Net zero emission) ภายในปี 2608 (ค.ศ. 2065)
โดยในช่วงเปลี่ยนผ่านนั้น ทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจ
จำเป็นต้องช่วยกันขับเคลื่อนอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อที่
จะมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ธปท. ในฐานะผู้ดูแลเศรษฐกิจ สถาบันการเงิน
และระบบการเงินของประเทศให้มีเสถียรภาพ จึงได้ให้
ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ภาคการเงินปรับตัวและช่วย
สนับสนุนให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้าน
สิ่งแวดล้อมได้อย่างทันการณ์ และไม่ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง
โดยต้องไม่เร่งเกินไปจนภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs ปรับตัว
ไม่ทันและสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน และไม่ซ้ำ
เกินไปจนเกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ
ระบบเศรษฐกิจ โดย ธปท. ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงาน
ที่มุ่งหวังผลลัพธ์ 3 ด้านดังนี้

ผลลัพธ์ด้านแรก คือ ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงและ
น่าเชื่อถือด้านความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงด้าน
สิ่งแวดล้อมและด้านการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของระบบ
เศรษฐกิจไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยสถาบันการเงิน

มีการผนวกปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในกระบวนการดำเนินธุรกิจ
ที่ได้มาตรฐาน รวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ด้านสิ่งแวดล้อมที่โปร่งใสและสอดคล้องกับมาตรฐาน
สากล พร้อมทั้งมีเครื่องมือที่สามารถประเมินและรับมือกับ
ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย ธปท.
คาดว่าจะออกแนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การดำเนินธุรกิจ
สถาบันการเงินโดยคำนึงถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อมและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในเดือนมกราคม 2566
ซึ่งสถาบันการเงินจะนำไปใช้อ้างอิงเพื่อจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ
ของภาคสถาบันการเงิน (industry handbook) เพื่อให้
สามารถนำแนวนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติใช้ได้อย่างเป็น
รูปธรรม ภายในช่วงกลางปี 2566

ผลลัพธ์ด้านที่สอง คือ ประเทศไทยมีระบบนิเวศ (eco-
system) ที่สนับสนุนการระดมทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
(green finance) และการปรับตัวของภาคธุรกิจในช่วง
เปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
(transition finance) โดยสามารถวัดและประเมินระดับ
ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของแต่ละกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ได้อย่างมีมาตรฐาน มีระบบและฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
ที่สถาบันการเงินและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้
ประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
รวมทั้งมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและสามารถ
ประเมินโอกาสและความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมได้ โดย ธปท.
ได้ดำเนินการ (1) เข้าร่วมเป็นผู้แทนในคณะทำงาน Thailand
Taxonomy เพื่อร่วมพัฒนามาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรม

ทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (Thailand Taxonomy) ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะช่วยให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงินใช้อ้างอิงในการสนับสนุนเงินทุนให้ธุรกิจปรับตัวให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งคาดว่า Thailand Taxonomy สำหรับภาคพลังงานและขนส่งจะแล้วเสร็จภายในไตรมาส 1 ปี 2566 และจะพัฒนาต่อยอดในภาคสำคัญอื่น ๆ ต่อไป (2) สร้างเครือข่ายข้อมูลกับหน่วยงานทั้งในและนอกภาคการเงินเพื่อแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรได้อย่างทั่วถึง และ (3) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาคการเงิน โดยในปี 2566 จะให้ความสำคัญกับหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบผ่านการนำความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาเป็นปัจจัยในการประเมินสถานการณ์แบบจำลองและการทดสอบภาวะวิกฤต (climate scenario analysis and stress testing) และแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)

ผลลัพธ์ด้านที่สาม คือ ภาคการเงินมีบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตอบโจทย์การปรับตัวของภาคธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม โดยสถาบันการเงินมีการออกผลิตภัณฑ์และบริการทั้ง green และ transition products ที่ตอบโจทย์และช่วยสนับสนุนการปรับตัวของภาคธุรกิจได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ ภายใต้ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินและแรงจูงใจที่เหมาะสม เพื่อมิให้ก่อความเสี่ยงเพิ่มเติมจนกระทบต่อเสถียรภาพระบบการเงิน โดย ธปท. จะพิจารณาทบทวนกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ขอบเขตการประกอบธุรกิจ เป็นต้น และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงภาคสถาบันการเงินพิจารณาแนวทางการผลักดันการจูงใจ และการช่วยเหลือภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs ในการปรับตัว เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อการปรับตัวซึ่งมีต้นทุนที่ต่ำ การให้สถาบันการเงินมีบทบาทให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ การดำเนินการของ ธปท. ตามทิศทางข้างต้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการช่วยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจไทยในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

การผลักดันการดำเนินการเรื่องนี้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือและการดำเนินการอย่างจริงจังจากทุกภาคส่วน ซึ่งภาครัฐต้องสื่อสารให้ทุกภาคส่วนเข้าใจและเห็นความจำเป็นในเรื่องนี้ และมีนโยบายที่ผลักดันให้ภาคธุรกิจ ภาคการเงิน และภาคประชาชนปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวันให้อยู่บนเส้นทางการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

กระบวนการลงทุนที่คำนึงถึง ESG ในแบบ sJn.

ธปท. มีแนวทางการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศที่คำนึงถึงความยั่งยืน (sustainable investment) โดยพิจารณาการดำเนินงานด้าน ESG ของผู้ร่วมตลาดประกอบการตัดสินใจลงทุน เพื่อสร้างผลตอบแทนในระยะยาวควบคู่ไปกับการสร้างผลกระทบเชิงบวกหรือลดผลกระทบเชิงลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในโลกจริง ทั้งนี้ ธปท. พิจารณาปัจจัยด้าน ESG ในสองระดับ ได้แก่ การลงทุนในระดับประเทศ (top-down approach) และการลงทุนในระดับรายบริษัท (bottom-up approach) ในการลงทุนระดับประเทศ ธปท. พิจารณาปัจจัยด้านสังคมและธรรมาภิบาล ในการประเมินขีดความสามารถของแต่ละประเทศ เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน ในขณะที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษาคำคัญของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีต่อเศรษฐกิจและการลงทุน ทั้งนี้ การพิจารณาจะประเมินจากขีดความสามารถของประเทศต่อการรับมือกับทั้งความเสี่ยงเชิงกายภาพ และความเสี่ยงในช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยจะเน้นการลงทุนในประเทศที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ดีเพื่อช่วยลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมให้กับกองทุนและทำให้กองทุนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในระดับบริษัท ธปท. อยู่ในระหว่างการศึกษาด้านนี้ อ้างอิงที่คำนึงถึงปัจจัยด้าน ESG อาทิ การพิจารณาตัดกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการลงทุนโดยพิจารณาคะแนนด้าน ESG ของแต่ละบริษัทมาเป็นข้อกำหนดสัดส่วนการลงทุน นอกจากนี้ ธปท. ยังศึกษาการลงทุนเพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยตรงตามหลัก Sustainable Development Goals ขององค์การสหประชาชาติด้วย